

Το ύψος του Τελώνη και το βάθος του Φαρισαίου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Η παραβολή του Τελώνη και Φαρισαίου δείχνει δύο δρόμους, τον ένα της καταστροφής και τον άλλο της σωτηρίας. Δεν είναι τυχαίο που οι Πατέρες της Εκκλησίας μας όρισαν με αυτή την παραβολή ν' αρχίζει η μεγάλη κατανυκτική περίοδος του Τριωδίου, η οποία τελειώνει τη νύκτα του Μ. Σαββάτου πριν τον «Καλό Λόγο».

Γιατί η περίοδος αυτή, ως προετοιμασία για το Πάσχα, έχει έντονο το στοιχείο της μετάνοιας όχι, βέβαια, ως μεταμέλειας αλλά ως επιθυμίας και ενεργοποίησης νέας ζωής, της ζωής του Θεού. Με αυτή την έννοια, ο άνθρωπος που μετανοεί βρίσκεται μπροστά σε δύο άβυσσους: την άβυσσο της δικής του αμαρτωλής κατάστασης και την άβυσσο του Θεού Ελέους «Άβυσσος άβυσσον επικαλείται».

Η θέα του αμαρτωλού εαυτού μας, αναγκαία για μετάνοια, δεν είναι εύκολη κίνηση. Γιατί θα βρεθούμε μπροστά στην αθλιότητα της ύπαρξής μας, στο χάος του είναι μας, τη συνειδητοποίηση του μέσα μας σκότους, ίδιον της κόλασης. Γι' αυτό και για να βρεθεί ο άνθρωπος σ' αυτή τη θέα χρειάζεται το Θείο Φως, όπως ένα σκοτεινό, γεμάτο ακαθαρσίες δωμάτιο για να φανεί το τι περιέχει χρειάζεται φως • κι όσο πιο δυνατό φως υπάρχει τόσο πιο λεπτομερέστερα βλέπουμε.

Στη θέα, λοιπόν, του μέσα μας κόσμου, εύκολα μπορούμε να απελπιστούμε. Ο Ιούδας βρέθηκε σ' αυτή την κατάσταση και χωρίς ελπίδα, ένεκα εγωισμού, αυτοκτόνησε. Ο Τελώνης της παραβολής ήταν σ' αυτή την οριακή θέα του εαυτού του, ώστε «δεν τολμούσε ούτε τα μάτια του να σηκώσει στον ουρανό». Η εκ βάθους κραυγή του «ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ», εξέφραζε τον πόθο του να εγκαταλείψει τον εαυτό του, όπως ήταν, στα χέρια του Θεού του. Ο πόνος του φαινόταν από το ότι «ἔτυπεν εἰς τό στήθος αὐτοῦ», ως μια προσπάθεια να νικηθεί ο πόνος της ψυχής από τον πόνο του σώματος. Γιατί, όντως, ο πόνος του αμαρτωλού που μετανοεί μοιάζει με τον πόνο της μάνας που χάνει ό,τι πολύτιμο

έχει στον κόσμο.

Από την άλλη, ο Φαρισαίος έβλεπε την καλή θέα του εαυτού του και ξεδίπλωνε ενώπιον του Θεού τις αρετές του. Η σωτηρία του δεν προερχόταν από το Θεό αλλά από τον καλό εαυτό του. Η αυτοπεποίθησή του δεν άφηνε χώρο στο «Θεό των μετανοούντων» γι' αυτό και τον αγνοούσε. Έφυγε «είς τόν οἶκον αὐτοῦ» μόνος, χωρίς Θεό, βιώνοντας την κόλασή του ντυμένη με ψευδαισθήσεις παραδείσου.

Όπως σημειώνει ο ευαγγελιστή Λουκάς, την παραβολή αυτή την είπε ο Κύριος σε κάποιους που «πεποιθότες ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι» περιφρονούσαν και απέρριπταν τους άλλους.

Φαίνεται πως ο Φαρισαϊσμός δεν θα πάψει να είναι ο πειρασμός των «ευσεβών χριστιανών» και ο Τελωνισμός η βεβαιότητα στους άσωτους και «εκτός της Εκκλησίας» ότι έχουν ελπίδα σωτηρίας. Καμία αρετή και κανένα χάρισμά μας δεν δικαιώνει την αυτοπεποίθησή μας για σωτηρία. Όπως και καμία αμαρτία δεν βεβαιώνει, για κανένα άνθρωπο, ότι οδηγεί στην απώλεια.

Η μετάνοια, που αρχίζει με την εγκατάλειψη του εαυτού μας στα χέρια του Θεού, ως του μόνου λυτρωτή και σωτήρα, είναι η μόνη οδός που μας μεταφέρει από το θάνατο της αμαρτίας στη ζωή του Θεού και μας προσφέρει τη χαρά της Ανάστασης.

π. Ανδρέα Αγαθοκλέους

Πηγή: isagiastriados.com